

ASTER

AGRUPACIÓ ASTRONÒMICA DE BARCELONA

Aragó 141-143, 2-E
08015 BARCELONA
Telèfon: 93 451 44 88
despatx@aster.org
www.aster.org

Butlletí núm. 14 – Juny de 2008

Petita crònica del 60è aniversari d'Aster **Maria del Mar López**

Dissabte 12 d'abril - Museu Marítim - Acte Inaugural

El passat 12 de març, ASTER va complir 60 primaveres.

Com que el dia queia en dimecres i just abans de Setmana Santa, vàrem celebrar l'aniversari el dissabte 12 d'abril en un emotiu acte on un bis a bis entre Jordi Bozzo i la seva presentació de la història d'Aster, donaven imatge a les paraules de l'Ernest Guille, el primer president i fundador d'Aster. A l'acte varen venir socis, companys d'altres agrupacions, polítics i amics.

Els Srs. Joan Conill i Puntí, Carlos Bonet i Godó, Isidor Ramos i Masagué, Ramon Ros i Hombravella, i Josep Costas i Gual, van ser, uns nomenats i uns altres re-nomenats, socis honorífics.

Va ser força interessant perquè vàrem poder viure la lluita d'uns joves per tirar endavant, amb molta empena, una afecció que en aquell moment era de difícil abast en aquest país.

J.Bozzo, E.Guille i J.Muñoz presentant la història D'Aster.

Vista del públic assistent a l'acte

El recorregut d'aquests 60 anys d'ASTER ha estat molt vital:

- Construeix els seus propis telescopis.
- Aster és la primera associació que acosta l'Astronomia, i la Ciència en general, als ciutadans d'una manera efectiva.
- Dóna exemple de participació ciutadana portant els telescopis al carrer perquè la gent gaudeixi dels esdeveniments astronòmics com eclipsis, aparicions de cometes, oposicions importants de planetes, exposicions, excursions d'observació, fent cursos d'iniciació a l'astronomia, elaborant un Planisferi propi de l'Agrupació, revifant contínuament l'activitat observacional, realitzant visites a altres Agrupacions, Planetaris, Observatoris, Museus científics...
- Cerca espais fixos d'observació com el de Ben Viure (La Segarra) al 1991 i el d'Àger (1996), on actualment ASTER disposa d'un mòdul d'observació pels socis de l'Agrupació.
- Divulga durant molts anys, una revista de divulgació i informació astronòmiques amb prestigi científic.

- El model d'Aster és seguit per totes les agrupacions astronòmiques posteriors.
- És l'agrupació mare d'altres agrupacions com la de Madrid (1952), Sant Celoni (1952), Palma de Mallorca (1953), Esplugues de Llobregat (1954), Mataró (1958), Sevilla (1963) i Sabadell (1964).
- Té l'impuls de construir l'observatori en ple Passeig de Gràcia.
- Troba col·laboració amb altres experts i figures de l'astronomia i rep la visita de diversos personatges insignes.
- És considerada una Institució Cultural de primer ordre, amb activitats consolidades que la caracteritzaran durant anys.
- La tasca científica desenvolupada per Aster rep el reconeixement internacional.
- El 1957, amb un aparell de ràdio National Craft construït per Francesc Almor, des d'Aster es van captar els senyals del Sputnik I, quan passava pel zenit. Els d'Aster vàrem ser dels primers d'Europa occidental en aconseguir-ho. Es van presentar els resultats davant dels incrèduls i sorpresos assistents al Congrés d'Astronàutica.
- Hem disposat d'insígnies i de premis com el "Premi Ricard Guille", "la insígnia d'or", el "Premi Ferran de Quadras" destinat a treballs juvenils, els "Premis Aster".
- El 1959 Aster crea el "Proyecto Minor" d'astronàutica, seguit dels "Proyecto Orion" i "Proyecto Zenith", per llençar petits coets experimentals de fabricació pròpia.
- Als llançaments, a la carretera de les Aigües, hi assisteix un nombrós públic.
- Fins i tot es va fer volar un parell de cops un ratolí, de nom Bungily, que és enlairat i descendit en paracaigudes, sobrevivint amb èxit a l'experiència. Descripció de l'animaló:
 - "Ratón:
 - Nombre: "Bungily"
 - Pelo: blanco
 - Carácter: reposado
 - Peso: 14 gramos
 - Altura: 2 cm.
 - Largo: 18 cm. (cola incluída)"
- El febrer de 1976 Aster organitza les primeres "Jornadas de Astronomía", idea que en principi sorgeix com a commemoració del 25è aniversari de la fundació de l'Agrupació, però que després es converteix en un certamen estatal i periòdic.
- Al 1984 es va catalanitzar l'Agrupació.
- La tasca dels observadors d'Aster té fins i tot repercussions mediàtiques importants, fent palesa la importància científica de l'Astronomia amateur, com el descobriment d'un fenomen a Júpiter (erupció de la Banda Equatorial Sud de l'atmosfera de Júpiter), per part de socis d'Aster (Juan Carlos Echániz, Beatriz López-Caparrós, Raúl G. Pratginestós, Josep Torrell i Sebastià Torrell).
- Avui dia aquestes observacions segueixen donant dades als estaments professionals, com a moltes Agrupacions estatals, sent una gran aportació i una base pels estudis científics professionals.
- Els nostres socis encara reben certificats de reconeixement com el rebut de la NASA pel Deep Impact, o per la col·laboració amb el descobriment de l'explosió del cometa 17P, Holmes, (Ramon Naves i Montse Campàs)
- Al 1990, la secció d'astrofotografia agafa força empena i, encara avui és una secció amb molta força i molt bons especialistes.
- ASTER segueix amb molta força i amb molts projectes i activitats.

Després de sentir la apassionant explicació per part d'Ernest Guille i Jordi Bozzo, l'Alcalde de Pujalt, senyor Antoni Solà, va presentar el projecte que volen dur a terme a la seva població amb la construcció d'un observatori, ampliant el Centre Meteorològic amb un Centre Astronòmic, dirigits per l'inesgotable i emprenedor Ernest Guille.

En acabar, vàrem anar a fer un deliciós pisolabis patrocinat per ASTER i Lunático. Gràcies al Museu Marítim i a tots els que vàreu ser presents i als que no hi éreu presencialment, però sí en esperit.

Diumenge 13 abril - Moll de Gregal - Observació pública del Sol

Ens llevem amb un dia assolellat.

Els treballadors del muntatge comencen de bon matí i prenen forma les taules i cadires, les tanques, la torreta, els escenaris, els cables de so i preses d'electricitat, els músics, les titellaires i els conta-contes preparen el vestuari, els instruments, les titelles.

Hi ha molta gent fent exercici. Els esportistes són els primers vianants que es barregen amb els darrers vividors de la nit. Gent caminant, corrent, amb patins o bicicleta, dones, homes, nenes, nens, joves, i joves de 2ona o 3era joventut, fins i tot gossos, tots miren el muntatge i el que més els crida l'atenció són els telescopis que van prenent forma.

- Què es farà aquí?
- Hi ha un eclipsi avui?
- Què em dius? Què es pot veure el Sol amb els telescopis?
- Sí, però amb filtres especials. Mai miris el sol sense protecció adequada!!!!

La gent pregunta, té curiositat, (la primera norma del bon científic!!!!)

Per fi està tot muntat. Una torreta de 4 metres, amb propaganda d'ASTER, ens indica on és tot l'espectacle.

Curiositat general per veure el sol amb el filtre H α

Els més joves també ho volen veure...

Són les 11 i la gent bull per tot arreu. Passen d'un telescopi a un altre, gaudeixen i escolten totes les explicacions. Hi ha 9 telescopis amb filtres de llum blanca, amb filtres H-alfa, telescopis amb projecció del Sol, un gnòmon experimental amb en Pere Closas al darrera, visió del Sol vist des de l'ocular del telescopi o des de la pantalla d'un ordinador, en fi, per tots els gustos. I els vianants no es perden cap de les experiències.

Els nens van a les taules i dibuixen el que han vist pel telescopi i ho fan a la seva manera, uns més científics i realistes, altres deixant anar la seva fantasia.

Mentrestant, a un dels escenaris, uns músics canten cançons infantils amb molta vivacitat i fan ballar a pares, mares i infants. Després unes noies fan que unes titelles prenguin vida davant uns nens que escolten abstrèts. També els conta-contes ens delecten amb les seves històries.

Va ser un matí fantàstic. Centenars de persones varen passar entre els telescopis, dibuixos i espectacles infantils.

La Vanguardia digital, la BTV, la revista Astronomia, Time Out, ens fan uns molt bons reportatges. També sortim a La Vanguardia (de paper), a l'Avui i al boca a boca de molta gent.

Gràcies a l'Ajuntament, en especial a Lluís Gómez i Núria Lozano, a tots els socis d'Aster que veu participar, a tots els artistes que van fer espectacle, a tots els mitjans de comunicació i, sobretot, a tots els vianants que varen passar per aquell espai ple d'entusiasme.

Atenent als mitjans de comunicació

L'expectació va ser important

Dissabte 19 d'abril - La Farinera Ateneu del Clot - ASTER, FELICITATS !

Enmig d'un reguitzell d'actes per a commemorar el 60é aniversari, aquí teniu texts del que es va fer amb el patrocini de l'Ateneu del Clot.

" - Inauguració de l'exposició Astrofotogràfica

El passat 19 d'abril es va inaugurar a l'Ateneu la primera de les 3 exposicions Astrofotogràfiques que els socis d'Aster faran per celebrar el seu 60 aniversari. Una cinquantena de persones vàrem assistir a l'acte inaugural d'una exposició magnífica, amb unes fotografies molt impactants tant per la seva temàtica i qualitat fotogràfica com pel suport en el que estan fetes. L'Alfred Ramírez, en representació de la Junta de La Farinera, Ateneu del Clot, va inaugurar l'acte, després va llegir un text José Muñoz, President d'Aster que, quan acabar, va demanar-li unes paraules a Toni Garcia del grup de foto Click com a comissari - coordinador d'aquesta exposició i de totes les que es fan a la sala Quim Sisó.

En Pere Closas, soci d'Aster, va donar una conferència, "Què fem els aficionats a l'astronomia".

La vetllada va transcórrer després entre comentaris fotogràfics, canapès i cava i amb gran interacció entre les dues agrupacions. La gent d'Aster va venir amb moltes ganes de conèixer-nos i comunicar-se amb els socis del grup que els havia acollit, i a l'Ateneu evidentment vàrem fer mans i mànigues per estar a l'alçada. Esperem que aquesta sigui la primera d'un seguit de col·laboracions que les dues entitats fem en comú.

Lydia De Ramon, sòcia de La Farinera, ATENEU del Clot"

Gràcies de nou a l'Ajuntament pel seu suport. La Tito ens va fer uns plafons de 2m x 3m impressionants. En un d'ells es reflecteixen els 60 anys d'història d'ASTER i a un altre el present i futur de la nostra Agrupació. Gràcies Tito. Gràcies a l'ATENEU del Clot per la seva càlida acollida, en especial a Toni García, gràcies a tots els socis que heu fet possible aquest muntatge, en especial a Albert Capell, Miquel Casas i José Muñoz i a tots els que vàreu ser-hi presents.

Diumenge 20 d'abril - Carrer Aragó/Muntanya - Observació pública del Sol

De nou el muntatge de taules, cadires, tanques, torreta i telescopis, però avui entre núvols i promesa de pluja. Poca gent, però entusiasta. Entre ells un nen, que en sortir de la parròquia de fer deures, es troba amb uns telescopis en mig del carrer. Amb molta paciència espera que es dissipin els núvols, però com que la cosa no avança decideix anar a veure l'exposició de fotos i en veure les fotos del Sol decideix molt eixerit:

- Aquest!!!!

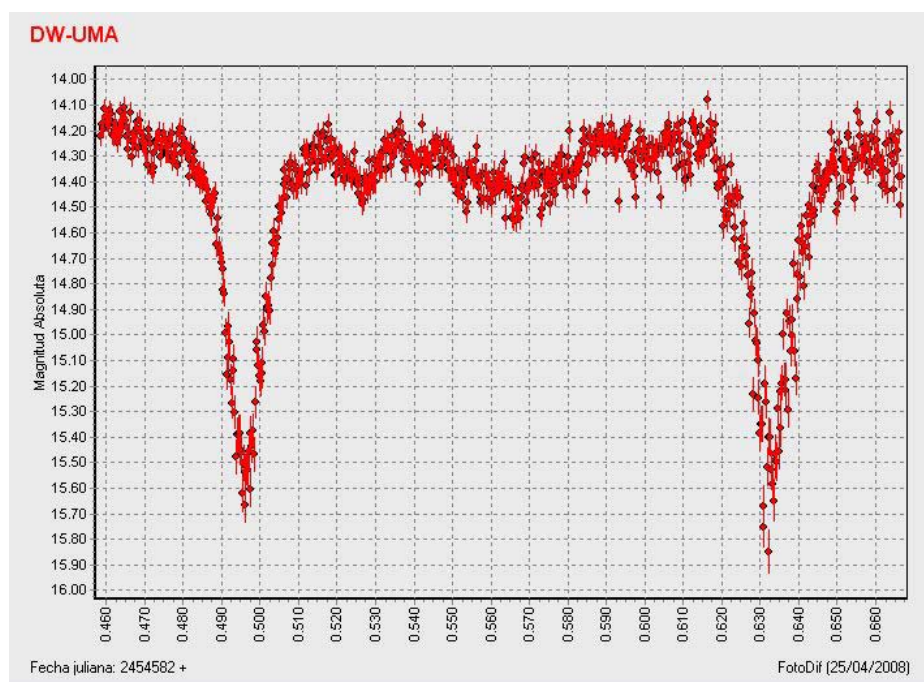
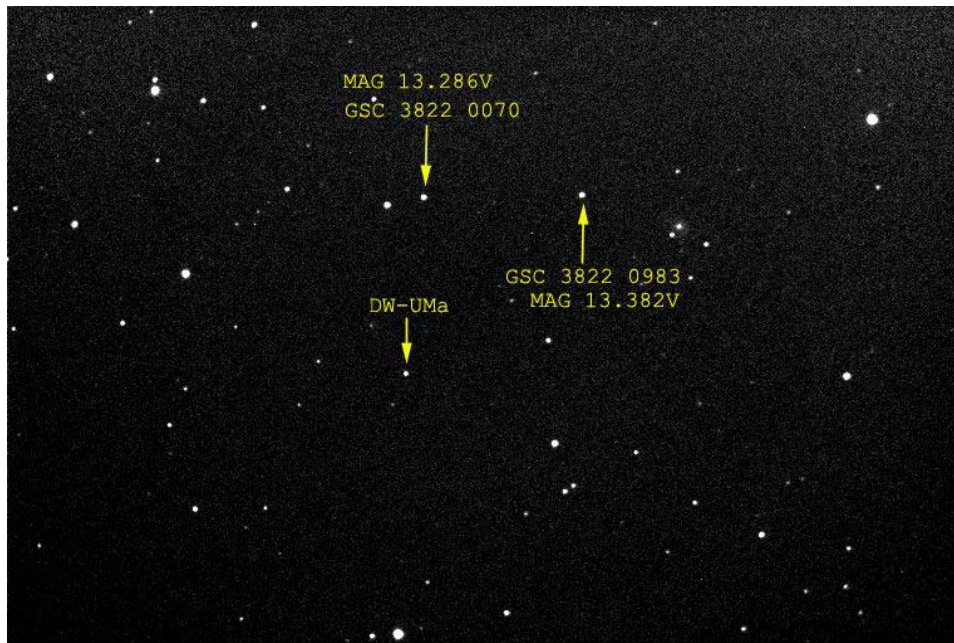
I es disposa a dibuixar-lo, emportant-se el premi: la capseta de colors

Per ser una observació solar, el protagonista no ens va acompanyar, però la gent va anar a veure l'exposició d'astrofotografia de l'ATENEU i els hi va agradar força.

La variable DW-UMA

Es tracta d'una variable eclipsant de període molt curt: unes 3,3 hores. És de tipus clataclísmic, com una nova, ja que es tracta d'una gegant vermella que gira al voltant d'una enana blanca i de fet intercanvien massa estelar ja que es troben molt aprop l'una de l'altre.

Aquí podeu veure el camp on es troba l'estrella a la constel·lació de l' Ossa Major (UMA), i una magnífica corba de llum que ha obtingut el nostre company **Ramon Naves**, on es poden apreciar dos mínims seguits, separats per les dites 3,3 hores, i la profunditat de la baixada. Observis l'escassa dispersió dels resultats i la precisió amb que s'obtenen fins a centèsimes de magnitud. Està feta amb MaxiM DL i amb filtre fotomètric V.

Podem observar que un dels mínims sembla lleugerament més profund que l'altre i que també sembla apreciar-se el mínim secundari. Caldrà anar-la seguint.

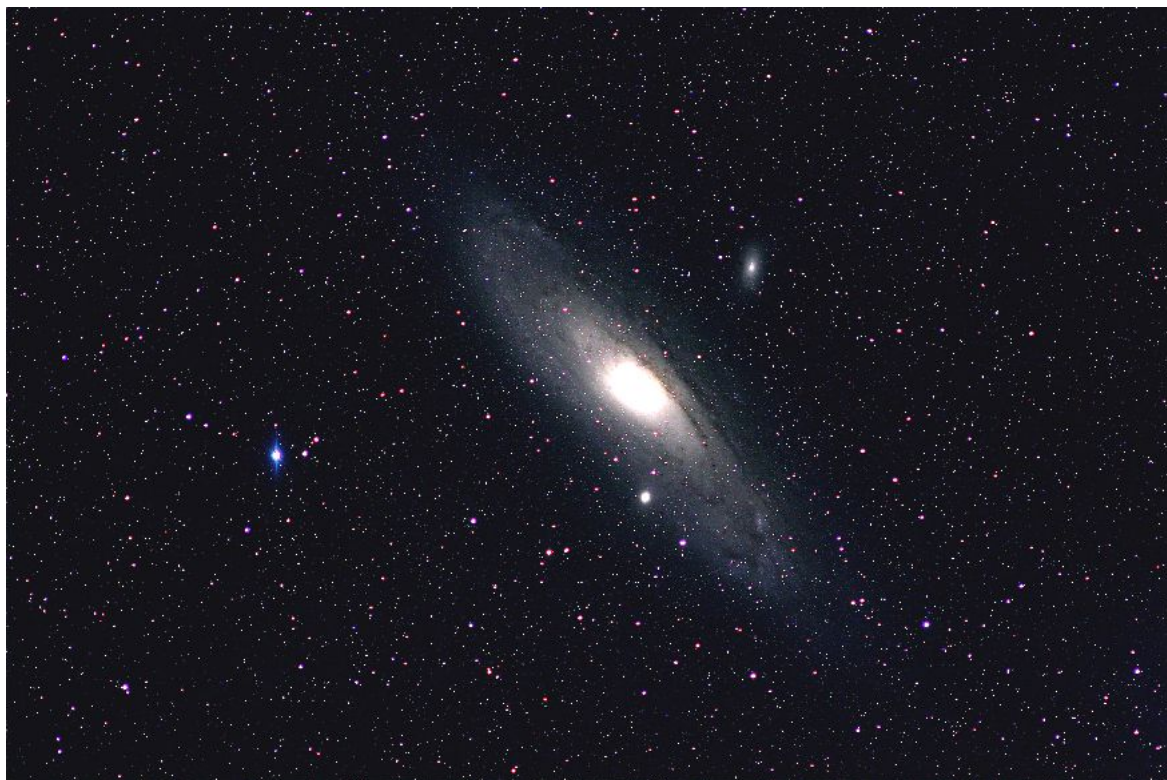
Imatges del nostre firmament

Miquel Cases i Guirau

La fotografia, tant si és la tradicional química, com si és l'actual digital, ens dona la possibilitat de poder veure objectes llunyans del firmament amb els seus colors i formes, cosa gairebé impossible a ull nu.

Realitzar fotografies de llarga exposició de temps (segons quins objectes) ens permet acumular molta més informació, tant en el vessant dels espectres no visibles per al nostre ull, com també perquè tots aquests cossos emeten una quantitat de llum extremadament feble.

Es vol dir amb tot això que, ni utilitzant potents telescopis, tenim capacitat perquè la nostra visió directa vegi el que ens pot mostrar la imatge fotogràfica.

La galàxia d'Andròmeda

Properes activitats

Dimarts 1 de juliol

Hora: 19 h.

Lloc: Seu d'Aster. Taller: Astrofotografia ,José Muñoz, Miquel Casas, socis d'aster

Dijous 3 de juliol

Hora: 19 h.

Lloc: Seu d'Aster. Trobada de la secció d'Heliofísica, Joan Conill, J. R. Noy, socis d'Aster

Dissabte 5 de juliol

Lloc: Muntanya de Montjuïc. Observació pública de La Lluna i Saturn i Cel profund

Hora: 22 a 24 h (o més)

Dijous 10 de juliol

Hora: 19 h.

Lloc: Seu d'Aster. Cinema fresc d'estiu Projectió de la pel·lícula: "Documental d'aurores boreals"
Presentació: Joan Conill.

Divendres 11 de juliol

Hora 22 a 24 hores. Museu Marítim. Observació de la lluna